

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap és csütörtökön** reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 30 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Társadalmi betegségek.

Egy tudós írta, hogy az emberi test anyaga minden 3 hónapban megújul s az azon időbeli behatások szerint, milyenek — élelem, levegő, foglalkozás stb. — az ember természete is változik. Ha ez a feltevés alapos, akkor természetes az is, hogy a társadalom képe is változik és pedig úgy, ahogy az azt alkotó elemek forgatják, idomítják vagy kormányozzák; — de, hogy aztán a társadalom külső képe s természete mily időközökben ujhódik meg: ennek megítélése kívül esik gyenge emberi erőnkön.

Legyen azonban bármiként s történjék bármi okból, annyit kétségtelenül tudunk, hogy — igenis, a társadalom lényegében változásokon megy át s meg-megújul.

Ez a megújulás pedig — mint a holdváltozás is — bizonyos idő-változással van összekötve. A legszebb napot is meg-megzavarja bizonyos nem várt esemény. A tükreletes inkább csak eszményi fogalom, melynek a valóságban togyatkozásai kerülnek.

Tökéletesen egészséges ember p., nagy ritkaság. A lélek vagy a test, egyik vagy másik mindég bir valamelyes fogyatkozással s minthogy ez minden embernél megvan, a társada-

lom pedig egyes emberek tömegéből áll, kikben sok a fogyatkozás: ebből önként következnek a társadalmi betegségek, melyek olykor — mint járványok — pusztító erővel lépnek fel s megtámadva jó erkölcsöt, vallásos érzést, megbénítják sokszor a leg-egészségesebbnek tetsző társadalmat is.

Ezek a társadalom mételeyező szellemi baktériumok olyan szapora fajúak, hogy szinte megtöltik a levegőt s már az ujszülött szervezetébe bejutnak olyan mértékben, hogy amint a kicsiség beszélni tud, ártatlannak mondott ajkait már erkölcsileg megmételeyezett szavak hagyják el.

Alig cseperedik fel a gyermek, szemébe tűnik az a csúf emberi szokás, hogy egymás kisebbitésére, egymás lealacsonyítására törünk. Szó és tett egyformán undok mocsár, melyben nagyon jól érezheti ugyan magát a sertés, de melyet egy embervoltára igazán valamit adó egyén elkerül, amennyire csak erre képes.

Hát még az ifjúság viselkedése, mely nem néz sem időt sem helyet, nem veszi számba a műveltséget, ha nem megrovandó szóval és tettel űzi unalmát szinte fitogtatva, hogy ő mer is, képes is olyant cselekedni, ami neveltségét, rosszságát kérkedően nyilvánvalóvá tegye s amin a mivel, tisztos érzésű ember csak

megbotránkozik, ha kénytelen annak tanúja lenni.

Az ifjúság e viselkedéséből folyik, hogy a társadalmi érintkezésben is a finom formák helyett a durván bizalmaskodó hang kapott lábra s hogy indulatainkat meg nem fékezve — durva káromkodással rontunk — ahol lehet — egymásnak.

Ez a — minden józan ész nélküli való indulatoskodás szüli aztán az embereknek egymás közt való egyenlenségét, melyet a kölcsönös hányivetiség, pöffeszkedés még szitt.

Korunk a gőz és villámosság korszaka lévén, óriási lépésekkel igyekszik tért hódítani; versenyre kelt minden erőt és iparkodik, hogy egy nemzet az őt megelőzőt beérje, sőt, ha lehet — túl is szárnyalja. Egy tekintélyes tömegnél azonban a haladás iránt nem képes labrakapni a kedv. A roppant kényelemszerete a mi leti fajunkat ma is nyűgében tartja s elébb óhajtja a semmittevést, a pihe-nést, semmint annak ideje elérkeznie. Es boldogoknak hiszik magukat e semmittevők azok felett, kik magukat az élet nemes feladataiban fárassztják, kik hasznos tagjai kívánnak lenni a nagy embertársadalomnak; — míg a Pató Pálok ha tesznek is valamit a társadalom gépezetének nagy munkájában, azt a keveset is kelleetlenül, minden lelkiesedés nélkül cselekszik.

TARCA.

Filó János

(1823—1897.)

Egy, az Úr szőlőjében csaknem fel-századon át hűségesen munkálkodott agg lelkipasztornak, — a valodi tehetséget lankadatlán buzgalommal egyháza javára fordított papnak, — a magyar reformált Sion egyik fényes egyháza lelkeszének, — a sors viharai által, rövid idő alatt, háromszorosan megtepett család életfa ledőt törzsének koporsója köré gyülekezett mult hó 14 én Szentes város és vidéke ezreke menő, résztvevő se-rege. E napon temették el Filó Jánost!

A nemes munkásságban eltöltött szép mult, fényes tehetség és az élete végére nehezedett lelki és testi szenvedések egyiránt megérdemlik, hogy emlékének egy lapot — e helyen is — szenteljünk.

Filó János 1823. nov. 10.én született Losoncon, néh. Filó János és néh. Szente-pétery Zsuzsanna köztiszteletben állott szü-lékől.

Tanulói pályáját szülővárosában, Loson-con kezdte meg, ahol úgy a gimnáziumi mint a bölcsészeti és jogi tanfolyamot kitünő si-kerrel befejezván, Kecskemétre ment hittan-hallgatónak. Kecskemétről, a theologiai tan-folyamnak ugyancsak kitünő sikerrel elvég-zése után, Tabajdra ment akademikus rek-tornak.

1850 ben az első lelkesz-képesítő viz-szát letévén, abai (Fehér m.) segédlelkész lett, onnan pedig 1853-ban visszatért Kecse-kemétre, az akkori dunamelléki püspök, Polgar Mihály mellé. Mikor Polgar Mihály 1854 ben meghalt, sirjának olyan szívből jött és szívhöz szelő gyászbeszédet tartott, hogy méltan ér-demelte ki a jelenvolt egyházi és világi elő-keleszések teljes elismerését. Főnöke halála után annak özvegye mellett h. lelkeszkedett, az elhunyt püspök úri családjának nagyra-becsülése és az egész, nagy gyülekezet osz-tatlan tisztelete és szeretete mellett.

A nagy cholera idején, 1855. aug. és szept. hónapjaiban, mikor a kecskeméti má-sik rendes lelkesz, Mihó László is elhalt, egy maga szolgálta ki testvéröccsével, az akkor ugyanott gimnáziumi tanárkodott Filó Lajos jelenleg nagykőrösi lelkeszszel együtt, példás odaadás és kitartás mellett nemcsak az ev. ref., hanem az ag. hitv. ev. egyházat is, mely-nek lelkeszi hivatala akkor — a Cékus L. távozása folytán — szintén iredésben volt.

1856-ban a kecskeméti theol. akadémián a ker. hit- és erkölcsitan helyettes, 1857-ben pedig ugyanazon tanszék rendes tanára lett.

1858-ban érte őt, mint theol. rendes ta-nárt, Kecskeméten a szentesi ref. egyház meg-tisztelő meghívása, a melyet elfogadva, az iskolai év befejeztével, ugyanazon év július havának végén Szentesre jött, s augusztus 1-én mint rendes lelkesz beköszönt és hivatalát elfoglalta.

Nejével, mar gyászoló özvegyével, Gaal Rózával (volt abai ref. lelkesz Gaal Sándor és Kovacs Zsuzsanna szülek leányával) 1856. szept. 4-én lépett házassági szövetségre Abán. Mely házasságból származott gyermekei: † Lajos (dr. Filó Lajos), Róza (özv. Zampory Pálné), † Tihamér (dr. Filó Tihamér) és Laura, férj. Szathmáry Ernőné.

Filó Jánost, mint lelkeszt, mély és alap-tos tudás, lankadatlán szorgalom és bámula-tos munkabíró természet jellemzi.

A fényes multtal dicselkedő szentesi ref. egyház nagyon el volt arvuiva, mikor ő ide került, tehát igen nagy szüksége volt egy olyan erősekvő kormányzóra és igazi hivatás szerinti papra, mint Filó János.

Teljes tudását és minden munkacerejét az egyház anyagi és szellemi ügyei rendezé-sére fordította, a miben hathatós támogatója volt b. c. lelkesztarsa, Szalai István esperes († 1878. márc. 6.)

A tanügy terén, papsága ideje alatti haladás feltüntetéseire legyen elég csak any-nyt említenem, hogy míg 1858-ban csak 9 iskolája volt az egyháznak ugyanannyi tanít-óval, ma 20 iskolában, 20 tanító csepegteti az ifjú nemzedék szívébe a jó erkölcs, vallá-sosság és tudomány ígét.

Hogy a nevelés ügyének még nagyobb lendületet adjon, nemcsak a legszegényebb sorsú szülek gyermekeinek ingyen iskolázta-tását, hanem keresztül vitte azt is, hogy az

A herék e hada, mely előtt bizonyos magasabb cél soha sem lebeg, csupán a gyomor megtöltése, a testi-ség, — többnyire abban leli kedvét, hogy a nálánál érdemesebbeket minden ok nélkül lecsúfolja, nevetségessé tenni iparkodik, vagy gáncsot vet legnemesebb törekvéseik elé; amivel azt igazolják, hogy — ők még se tétlenek, de . . . tevékenyek, mint a fapusztító hernyó, termésromboló sáskák hada.

Ha aztán a nap nem az ő rendszerük szerint jár s mint utazói a világrendnek, igazi bolygókká válnak: megszóll belőlük az elégedetlenség s foly a gáncs, a támadás minden ellen, ami és aki kívülük esik. Rosszul megy a soruk: ennek oka — az emberek, a társadalom, a természet, Isten . . . mindenki, csak ők nem. Ekkor aztán feltámad bennük a munkaszeretők, a jobb sorsúak elleni irigység s ráförögnek: »Nem lehet, hogy amije van, igaz úton szerzte légyen!« — Nem ismervén a munka útját, nekik minden út görbe.

S most állítsuk fel a társadalom ama két osztályát, melyek egyike mint munkaadó, másika mint munkás szolgálja az általános érdeket. E két osztály harca még nem olyan éles nálunk, mint más országokban; de hogy tényleg létezik, kitűnik abból, hogy a munkás állítása szerint a munkaadó nem ad megfelelő bért, a munkás gyalázza a munkaadóját, sőt a legtöbb esetben rosszakarral ellene is tör javainak.

Az a lelketlen gondolkodás, hogy akinek isten sokat adott, azért rongálni sőt elidegeníteni is szabad, sok embert kergetett már bűné és a tizparancsolat világos megszegésére.

Szegény és gazdag mindég lesz a világon s egyik a másikat egy percre se nélkülözheti. A szegény követel vagy kér: »a d j!«, a gazdag feleli: »t é g y!«. Sok szegény azonban maga felel: »v é g y!« s minthogy

tenni, dolgozni, fáradni nem szeret, — hát lopni megy, aminek rendszert szegény, nyomor a vége.

Egy-egy nagy betegsége még korunknak a türelmetlenség és hálátlanság. Egy nem tetsző szó, félremagyarázott mozdulat talán, özönlet vonja maga után a szemrehányásoknak s képes jóbarátokat, rokonokat, szomszédokat csekélység miatt halálos ellenségekké tenni. S hányan feledik el a mástól százszor élvezett jót, ha a 101-ik esetben valami nem tetszik nekik. Hányan támadnak orvul jötevőikre s hányan csalják meg a bennük bizakodókat, kiknek jó sorsukat köszönhetik. Hány gyermek feledei el, mivel tartozik a szüleinek s nem retten vissza, gonoszul bánni agg, tehetetlen apjával, anyjával. Pedig ha gyermekeire tekintene, észbe juthatna a mondás: »Amilyen mértékkel mérték másoknak, nektek is olyannal fog méretni!«

Nem mondjuk, hogy az egész társadalom szenved e betegségekben. A tagok egyike-másika fekélyes csupán. Néha a fej bűzhődik, mint szokásmondás: »Rothad Dániában!« Olykor a szív keményedése, máskor a tudó sorvadása konstataható. De megesisik az is, hogy a kezek, lábak benuinak meg, amikor aztán a munka szünetel. Jaj pedig a beteg résznek, mert megakasztja a társadalom gépezetét, melynek kérélehetetlen gyomra könyörületet nem ismer.

Orvosai t a társadalmi betegségeknek: papok, tanítók, előjárók, törvénynek, igazságnak őrei, oszlopai: vágjátok, süssétek ahol szükséges, gyógyító irral kegesétek ahol kell e bajokat. Inkább szenvedjen a gyógyítás alatt egy rész, inkább fájjon egy tag, semhogy az egész elpusztuljon e nyavalyákban.

Es ahol mint ragály, járványosan lép fel egy-egy veszedelem, — kor-

látokat, vesztegzáratok eléje, hogy minél egészségesebbé válják a nagyon is beteg társadalom javarésze.

Kilenc forintos búzaárak. Az a kedvező irányzat, mely a búzaárak emelkedése tekintetében a mult év őszén megindult, elérte azt a vonalat, melyet egyelőre tetőpontnak lehet mondani: a budapesti piacon 9 frt a tiszavidéki búza árammászánként.

Ez a tény olyan nagyjelentőségű és viszonyainkra oly messze kiható dolog, hogy meg kell állanunk mellette és foglalkozunk kell vele.

A magyar gazdának öt év óta szakadatlanul hangoztatott óhajta s reményése, sulyos helyzetben levő egész mezőgazdaságunk közeli jövőjének alakulása s ezzel kapcsolatban össze gazdasági viszonyainknak jölete függ össze ezzel a dologgal, vagy nyer kielégítést benne. Mert éppen öt éve anna k, hogy magyar búzáért nem fizettek 9 frtos árt.

Az 1892-ik év júniusában 9,02 frt volt az általános búzaár s azóta folytonosan sülyedt ez a nivó. 1893-ban 7,98 forint, 1894-ben pedig már csak 7,06 forint volt az átlag s a következő években fokozatosan hanyatlott 6,40 forintig, ami mar valóban közel vitt bennünket ahhoz, hogy kétségbeeséssel gondoljunk e hallatlan árcsökkenés következményeire.

A mult év szeptemberében aztán megindult az ellentétes aramlat s az egész ország nagy örvendzéssel látta a gabonaáraknak rég nem tapasztalt kedvező fejlődését. Szeptember végén már 6,90 forint volt a búzaár s azóta megszakítás nélkül emelkedvén, október közepén 7,25 frting, november közepén 7,95 frting, december közepén 8,35 frting jutott s időközben némileg ingadozva, most — mint fentebb konstataituk — elérte a 9 frtos árnivót.

Ámbár kétségtelen dolog, hogy a kedvezőtlenből alakuló terméskülátások itthon és a külföldön, továbbá s jórészt az elemi csapások és a fenyegetett munkásstrájk

egyház új életre hívta 1848-ban megszűnt gimnáziumát.

E gimnázium 1859. október 12-én nyílt meg, s fokozatosan hat osztályúvá fejlesztette. Az intézet gondozása, benne a jó rend fenntartása, a vallásérkölsi szellem fejlesztése Filó János egyik legszebb jellemvonását képezi. Ő, ki a tanítás terén gyakorlatilag is működött, igazi jóakarója, bölcs tamogatója, lelkes buzdítója volt nemcsak a tanároknak, tanulóknak, hanem tehetséges gyermekeiket szegénységük miatt taníttatni nem akaró szüleinek is.

Midőn az egyház gimnáziumát 1871-ben a városnak adta át, egész erővel küzdött az egyháztanács többségének véleménye ellen, s azokat, kik arra hivatkoztak, hogy a gyülekezet anyagi helyzete nem bírja meg az iskola fenntartásának költségeit, nem késett figyelmeztetni fel fogasuk hibás voltára, bebonyonyitván előtűk, hogy ha a város tart fenn magasabb fokú tanintézetet, annak költsége is jó részben a mi egyházunk adófizető tagjainak illéreiből telik ki.

Lelkipápszorkodása ideje alatt nemcsak 11 új iskola, hanem számos tanító, — diszes kántor- és paplak is épült. A gyülekezet régidő óta kegyes óhajta s valósult meg 1863-ban, midőn az Istentisztelet magasztos voltának emelésére elkészült a szép (9000 frtba került) orgona is. A kántorok, s tanítók fizetése egyházkormányzása alatt csaknem megkétszereződött; az egyházi adó-kezelés

rendszeresítve lett, s a terményfizetés készpénz fizetéssé változott. Par évvel ezelőt meg, (1895) a szórványok (Csongrad, Mindszent, Szegvár és Derekegyháza) lelki gondozása céljából, egy 1000 frt fizetéssel javadalmazott körlelkész-vallastanári állás szereztetett.

Filó János egyedül csak hivatása lelkiismeretes teljesítésének élt. Pál apostol bölcsességével, Péter apostol lelkesedésével hirdette az Isten igjét, s ha csak betegség nem akadalyozta, abban egy pillanatra sem restült meg. A lelki gondozás kötelességeit — nagy elfoglaltsága dacára is — sohasé tévesztette szem elől, s igazi apostoli hűséggel gyakorolta. Meglátogatta a betegeket és a boldog meghalásra előkészítette azokat, kik az ő apáikhoz megtérendők valának.

Mint a ker. hittan egykori lelkes tanára, a biblia-magyarazásban, de különösen a vigasztalásban volt erős. Gyönyörű szép halotti imái és megható, evangéliumi szellemű gyászbeszédei — ha a család ki nem nyomtatná is azokat, — sokáig fognak élni az emlékezetben.

Filó János mint ember, a szigorú puritán kálinvina pap megtestesülése volt. Minden szabad idejét az önképzésre fordította. Sokoldalú elfoglaltsága mellett is talált időt a tudomány még előtte rejtve levő kincseinek bányászásához. A folytonos szellemi táplálkozás annyira életelemévé vált, hogy betegsége

kezdetén is Cantu Caesar világtörténelmért olvasgatta.

Bar széles látkörű, igazi tudományos képzettsége és bámulatos emlékező tehetőség mindenki előtt — a ki csak ismerte — nyilvánvaló volt: a hiúság, vagy nagyravágás sohasem bántotta. Nem kívánt egyéb lenni, mint gyülekezte lelkipászora, ki minden idejét az ő nyájának szenteli.

Kitüntetés életében háromszor érte. Először a kecskeméti ev. ref. és ag. hitv. ev. egyházak tisztelték meg 1856-ban — a cholera idején tanúsított apostoli buzgólkodásáért, — egy-egy ezüst pohárral; másodsor egyháza ulte meg nagy fényvel és lelkesedéssel 25 éves lelkeszi jubileumát 1883. aug. 5-én, s végül a vallás és közokt. miniszter nevezte ki a mult évben az orsz. közokt. tanács t. tagjává azon sokoldalú munkásságáért, melyt a népevelés érdekében mint fiatal akadémikus rektor, mint theol. tanár és mint rendes lelkipásztor kifejtett.

Nemeslelkűségéről fényesen tanuskodik olyan szép cselekedete, hogy 25 éves lelkeszkedése emlék-ünnepéje alkalmával egy 3000 frtos alapítványt tett, a mivel megvetette a szentesi ref. árva — szeretetház alapját.

Filó János családi élete hosszú időn át zavartalan boldogságban telt el. Egymás után látta felnevekedni, s célt érni szepreményű gyermekeit, s mint maga, buzgó hálaival el-

kepezik azt az okot, mely az áremelkedést előidézte, — mégis határozott örömmel fogadjuk a magas búzaárát. Nem csupán azért, mert benne kárpótlást találunk a terméseredmény mennyiségében mutatkozó hiányokért, hanem főként azért, mert a magas búzaárral együtt visszatérni látjuk mezőgazdaságunk jobb napjait s azt az időt, amikor nemzeti gazdaságunk egész életerejét innen merítette.

Azokban a súlyos viszonyokban, melyekkel földművelésügyünk jelenleg küzdök, nagy és általános változás fog beállni, ha a magas búzaár állandó marad. A magas búzaár visszaszerezheti azt, aminek hiányát most közgazdaságunk minden ága a legintenzívebben megérzi: a magyar mezőgazdaság ellentálló képességét, ami egyértelmű dolog az általános hanyatlás fenntartásával s a vagyonosodás lehetőségének visszatérével. S ezek az eredmények oly helyzetet idézhetnek elő, melyből esetleg ki lehet fejleszteni egész közgazdaságunk felulajását.

Ily messzemenő reményéseket lehet fűzni a kilenc forintos búzaárhoz. Csak az a fő, hogy ez az emelkedett árnyó s lehetőleg a folytatódólag javulás állandó maradjon. Ha ez tényleg így lesz és jó kivételi alakulások útján sikerül termésünket kedvezően értékesítenünk, úgy akkor erre az esztendőre kilábolhatunk súlyos bajainkból s megkezdhetjük az új fejlődés alapjainak építését. Ez pedig a legnagyobb dolog, amit magyar ember most remélni és óhajtni tud.

Az alföldi munkás-kérdés.

Kétségtelen, hogy közgazdasági politikánknak legnagyobb problémája: az alföldi munkáskérdés, melynek kedvező vagy kedvezőtlen megoldása békét és jólétet, vagy éhséget és forradalmat jelent; — nem elcsészelt dolog hát: ezzel a kérdéssel minél több oldalról, minél behatóbban foglalkozni.

Aki valamennyire szemügyre vette ezt a kérdést és mindazt, mit eddig vele kapcsolatban írtak, egyet fog velem érteni abban, hogy vele szemben a legnagyobb bajunk a teljes tájékozatlanság.

teive emlegette, több mint 39 éven át elkerült hajlékát a halál.

A keserű pohár azonban — úgy látszik — élete végére volt neki szanva, s rövid idő alatt csordultig megtelt az.

1895. december havában ugyanis eltemette egyik vejét, Zampory Pál főhadnagyot, s már 1896. szept. 25-én kapta a gyászírt, hogy családja szemfénye, dícselkedve emlegetett elsőszülöttje, az ifjú kora mellett is hírneves költő és író, (Csaktornyai) dr. Filó Lajos ügyvéd, Budapestről visszajövet, Nagy-Köröson jobb létre szenderült.

A kettős csapas alatt megingott, de még nem tört meg az erős lelki családó. Ezzel azonban még nem telt meg csordultig az ürömpohár. Ugy volt elvégezve, hogy családi életajja legszebb viragait, neve tartóit rövid idő alatt, egymás után temesse el.

Még vértett a szíve az elhunyt után, midőn másik szépmérenyű fia, a család dédelgetett kedvence, Szentés város t. ügyésze, dr. Filó Tihámér is, f. év március elején, bátyja után a sírba költözött.

E váratlanul jött, másfél év alatt rövid egymásutánban ismétlődött, harmadszor csapas testben-lélekből megtörtte. Hasztalan keresett szórakozást a tudomány örök lámpasínál: a megkínzott lélek fájdalma a gyöngye porsátort — mint vihar a tenger fodros hullámai, — összezuñta.

Napról-napra fogyott testi ereje s ezclött pár hónappal teljesen elerőtlenedett.

Erezük magunk körül mindenfelől a nagy mozgalom szeletét, de senki nem tudja: merről és hogyan védekezünk ellene. A sötétben tapogatózunk s ezért főfontosságú dolog, minél előbb világosságot gyujtani. Elvégre Magyarországnak vannak államférfiai, társadalom-gazdasági férfiai, kik e mozgalom teljes jelentőségét felfogják. Es lehetetlen, hogy a baj orvoslására vonatkozó vélemények a lapelveikben elérhessenek, mert annyira már mégis ismerjük a tarsas együttlét és összeműködés alaptörvényeit, hogy ilyen kérdések megoldásában a tudományos igazságok vezérfonalán haladjunk. Legyen hát e férfiak hazafias kötelessége, most ismereteiket, tapasztalataikat minél szélesebb körben terjeszteni, mert, hogy a viszonyok idáig fejlődtek, annak oka legnagyobb részt a társadalmi igazságokkal szemben tanusított érzéketlenségük és tudatlanságuk volt. Ezt kell minél előbb, tüzzel-vassal kiirtanunk, mert csak így vehetjük meg egy jobb rendszer alapjait és csak így lesz lehetséges, rátérnünk a helyes, célra vezető útra.

Mindez azonban, mit eddig a fentiekben is sokan elmondunk már, csak arra ad magyarázatot, miért fajulhattak el idáig a munkásmozgalmak; de hogy magának a mozgalomnak s z u l ó k a mi volt: azt nem mondja meg. Itt tehát szemügyre kell vennünk mindazt, ami a mezőgazdasági munkás helyzetét rosszabbá tette, visszamenve a legmélyebb okokig.

Mint már többen is említették: első sorban is a csökkenő munkabéreket kell tekintetbe vennünk. Ennek a megállapítása igen nehéz, mert a munkabért nemcsak mint a r t, hanem é r t k e t (csereérték) kell analizálnunk, hogy pontos eredményhez juthassunk; pl. a munkabérek 10% al, az élelmi cikkek főleg a gabona pedig 20%-al estek, így voltaképp munkabér-csökkenésről nem lehet szó; s azt hiszem, nálunk így értelemben nincs is munkabér-csökkenés. Ha pedig van, ennek okát nem ebben lelem, hanem inkább abban keresem, hogy a kis és kis-középbirtokosok tömegesen súlyosultak az apróbirtok színvonalára és nagyon felszoktatták a munkát kereső kezek szamat; s a munkabérdepressziót az ártenyezók ez utóbbika hozta létre, amely esetben aztán arra kell kiterjeszteni figyelmünket, hogy a kisbirtokosok hanyatlásának mik voltak okai.

Ismeretes a magyar paraszt földéhesése. A magaén gazdálkodni: ez minden törekvésének végcélja. Es éppen ez, a tömeges kereslet a birtok után úgy fel-

Lelei ereje azonban még itt is legyőzte a testi gyöngeséget, úgy hogy agyban csak életének utolsó napjait töltötte. Mut hó 12-én aztán nagy és kínos lelki és testi szenvedéseit — szerettei s a végső túsára agyánál megjelent, sokszorosan vérző szíva, egyetlen testvére, Filó Lajos nagykorósi lelkes karjai között — bevégette.

Temetésén, mely június 14-én ment végbe, megjelent a város és környék színejava; eljöttek néhányan vidéki lelkesztársai is. Ott voltak ezeken és ezeken, kiknek szeméből a vallás vizsgálató szavával letörölte a banat és keserűség könyeit; kiket a konfirmáció útján a hívek gyülekezetébe beavatott és akiket a hitnek lencával a hazasági életre összekapcsolt.

A gyszas haznal Darabos Sándor békés-szentandrási lelkész mondott lélekemelő, rövid fohaszt koporsójánál, aztán a templomba vonult a gyszólók serege, hol Pap Imre hódmezővásárhelyi lelkipásztor tartott felette emelkedett szellemű, szép beszédet. A temetőben a boldogult alulírott segédjének imádsága után dr. Lakos Imre polgarmester, h. főgondnok vett tőle végbűcsüt a gyülekezet nevében, rövid beszédben, de meghatóan szép szavakkal.

Adjon isten hozzá hasonló, igazi hivatás szerinti lelkipásztort gyülekezetünknek s legyen áldott emlékezte közöttünk!

Deryk Sándor,
ev. ref. segédlelkész.

verte annak arát, hogy a vételár kamatait is alig hozta meg; ehhez járult a közterhek folytonos szaporodása, főleg pedig, hogy a birtok ma csak belterjes gazdálkodás mellett fizeti ki magát, nagy arányú befektetéseket kíván, minek túlságos hitel-igénybevétel, majd a kamatterhek alatt való lerokadás volt a következménye.

De mindez még mindig csak a gazdasági állapotok fokozatos súlyosodását magyarázza meg s nem indokolja azt a példátlan elkéserevést, mellyel a különben higgadt és józan magyar munkás, magának, családjának egész létalapját eldobja magától és — bármint ússón is ki — az oly szörnyű eredményű aratási sztrájkra határozta el magát.

Ennek megokolásul nem fogadhatjuk el elegendő alpnak a külföldi szocialista izgatók propagandáját. Annak a talajnak már fertőzöttnék kellett lennie, ahol a betegség ily rohamosan elterjedt. Ennek a fertőzésnek pedig az az oka, hogy a munkáskérdésnek teljesen hiányzik nálunk az etikai alapja, pedig ennek még nagyobb fontossága van, mint a gazdasági okoknak. Nem szabad a munkásnak csak a gépnél olcsóbb eszközt tekinteni, de az élő és érző embert is nézni kell.

Ez a lealázó megkülönböztetés kezdetét veszi már az iskolában s még fokozottabb mértékben nyilvánul az életben.

A 48-iki törvény rendelkezései, melyek beveszik a népet az alkotmány sáncái közé, csak papíron maradtak; jogegyenlőség csak a kézikönyvek lapjain éi. Vigyazunk, mert a nép, ha be nem bocsátjuk, ostrommal veszi be a sancokat! A magyar faj, mely annyira intelligens, annyira önértékes, mely közt az olvasás és műveltség oly nagy mértékben terjedt, ezt a banasmodot el nem tértheti, és — mint megmutatta — sértett önértékének védelmére vett ontani is kész.

Első és legfő orvosszer tehát a közgazdasági és a mai közgazdasági tónus gyökeres reformja. E tavol állonak látszó kérdés tényleg szoros összefüggésben van a munkásgygygyvel s ezért kívánatos, hogy közgazdasátsunk igért reformja minél hamarabb szönyegre kerüljön s ott a munkás-kérdéssel való kapcsolatla különös figyelembe vettessék. Hosszas volna itt a külföldi példákra való hivatkozás s azt hiszem, anélkül is világos, hogy az ily irányú intézkedések, ha nem is a nyomort, de az elkéserevést és izgalmat nagy mértékben csökkenteni fogják.

S az anyagi kérdés megoldására is több, egymást kiegészítő eszköz áll rendelkezésünkre, melyek egyike kétségkívül a telepítés nagy fontossága. A nemrég új stadiumba lépett telepítési úghöz valóban a legszebb reményeket fűzzük, annál is inkább, mert ez nálunk még szinte határ nélkül fejleszthető. Alföldünkön még mindig több millió hold használatlan föld van, melyek okserző földmégmunkalással művelés alá vehetők. E munkalatók egyrészt számos munkást foglalkoztathatnak, másrészt nagy területet tesznek parcellázhatóvá, mellyel a parasztek földhétségét — legalább részben — ki lehet majd elégiteni. A telepesek közt s általában a kisgazdák közt jobb és nagyobb arányú összeműködést kell létrehozni, hogy az olcsóbban termelő nagybirtokosokkal felvehessék a versenyt. Nálunk a fogyasztási- és hitelszövetkezetek kevésbé terjednek, a termelési szövetkezetek egészen ismeretlenek; szóval itt a szövetkezeti elvnek még oriasi tere van, a minék keresztulvitele a munkakereslet és kínalat arányára is jótékonyan fog hatni.

Ennek mindenesetre nagyobb fontossága van, mint esetleg a munkabér minimum megállapításának, mely csak arra volna jó, hogy legyen valamit kijátszani. Hiszen az tény, hogy a gabonaárak annyira csökkentek, hogy a gazda alig emelhetné a munkabéreket. Mas itt a baj. Először, hogy a természetbeli szolgáltatásokat nem tartják meg pontosan. Az annak idején kikötött miniszteri biztos, D é k a n y Mihály is konstatalta, hogy igen gyakran a kikötött gabonát nem jól mérük, vagy az ocsut adják oda, vagy a fuvarozásban csipek el valamit a kikötött szolgáltatásból. Pedig egy kisebb háztartás

ban ez jelentékeny különbséget okoz. Másodszor s ez a főbaj, hogy a mezei munkásnak 3-4 havi keresményéből kell egész éven át megélnie. Az év nagyobbik felében csak fogyaszt a nélkül, hogy számbavehetőleg keresne. Már Szechenyi megmondta, hogy hazánknak legnagyobb szűgyene, hogy télen át millió és millió munkás-kéz tétlenül hever. Ennek megszüntetésére mindent el kell követni: s a mezőgazdasági, házi- és kézműipar serény fejlesztése, új iparágak meghonosítása jó gyógyszerül fognak szolgálni.

S ha a telepítéssel ki fog elégíteni a földéhség, s a munkásságnak egy folytonos, habár szerényebb kereset biztosítatik, úgy eljutunk nem a munkáskérdés lokalizálásához vagy elfojtásához, de annak gyökeres meggyógyításához. De sietnünk kell; a krízis itt van s ha sokat késlekedünk a gyógyszerek beadásával, minden elveszhet. Kétszer ad, ki gyorsan ad!

Szemeyei Kornél.

Felhívás előfizetésre.

Július elsejével, új előfizetést nyitunk, lapunk jelen évfolyamának 3-ik negyedére. Hosszabb-rövidebb lélegzetű programot adunk, ezáltal fölösleges; arra se hivatkozunk: miben, mily szolgálatot tesznek a közügynek, közérdeknek.

Tizenhét éves pályafutása a Szentes és Vidéké-nek, mely idő alatt mindig egy cél felé: a közjóra tört, maga egy program, maga ékebben szól mindannal, amit elmondhatnánk.

Kérjük az előfizetéseket mielőbbi megújítását, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

A feltételek a régiek:

Előfizetés negyedévre	1 frt 25 kr,
Előfizetés fél évre	2 frt 50 kr,

tszettel:

A szerkesztőség.

Ujdonságok.

Szentes, 1897. július 4.

— **Közigazgatási bizottság.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága a f. hó 9-én délelőtt 10 órakor tartja a havi rendes ülését, az alispáni elfogadó teremben. Ugyanaz nap délután 3 órakor pedig — ugyanott a fegyelmi választmány ülésez.

— **Illetékesség megállapítása.** Rég idők-től vita tárgyát képezte Mindszent és a Tisza innenső és túlsó partja közt a határkérdés, valamint az is, hogy a tiszai kihágási ügyekben melyik hatóság legyen ott illetékes: a tiszáninneni avagy a tiszántúli járás főszolgabírája-e? A határkérdés ma rendezve van; kölcsönös békés megegyezéssel megállapították, hogy Mindszent és Sövényháza közt, Mindszent alatt és a határ hosszában, a Tisza középvonalra képezi a határt. Most aztán, a várm. törvényhatósági bizottság egy elvi kijelentése alapján az alispán megállapította a tiszai kihágási ügyekben ott eljárni hivatott hatóság illetékességét is, a napokban a mindszenti főszolgabíróhoz intézett rendeletben őt ruházván fel az ezen kihágási ügyekben való ítélkezés kötelességével és jogával.

— **Nyugalomba vonuló pénzügyigazgató.** A szegedi közigazgatóság főnöke, Csizsáry Gyula kir. pénzügyigazgató, mint Szegedről értesülünk, nyugalomba vonul. Elhagyja diszes állását, melyben olyan érdemeket szerzett, hogy néhány hónap előtt legfelsőbb kitüntetésben is részesült. Az érdemekben gazdag pénzügyi főtisztviselő 40 éve szolgálja becsülettel az államot s hivatalos működését mindig a legszemből elismerések kísérték. Szeged pénzügyigazgatóságához tartozik tudvalevően vármegyénk is s akkor innen

Csizsáry Gyulával érintkeztek, igazolhatják, hogy hosszas főnöksége alatt mindenkor a legelőzékenyebb volt a közönséggel szemben. Hivatalában pontos és rendszerető, a törvények szövevényében teljesen otthonos volt s hosszú évek gazdag tapasztalata a legkíválóbb szakérők egyikévé avatta. Negyven éves közszolgálat után most rangja és teljes fizetése megtartásával vonulhat a jól megérdemelt nyugalomba. Pedig az ősz tisztviselő továbbra is szeretne megmaradni az aktív szolgálatban, a terhes hivatalban, mellyel sok kellemetlen kötelesség teljesítése jár. S ha ennek dacára legközelebb mégis nyugalomba megy, ennek oka az, hogy a pénzügyminiszter hivatalosan szólította fel: nyujtsa be a nyugdíjaztatás iránti kérvényét. Legálább így írják ezt Szegedről. Hogy ki van kiszemelve utódjául a pénzügyigazgatóságban: erről nincs hírvék.

— **Katolikus autonómia.** Kisteleken is megtartották a katolikus autonómiai választások ügyében, a mult vasárnapon az alakuló népgyűlést, a községi iskola udvarán s mintegy 1000 katolikus választó polgár részvételével. Varossy Gyula plebánus magyarázta meg röviden az egybegyűlteknél az autonómia mivoltát s aztán megalkotották a szervezőbizottságot a bel és külterületre. Az előbbinek egyházi elnöke lett Varossy Gyula, világi elnöke Tekulics Sándor jegyző, jegyzője Beck Ernő adminisztrátor, tagjai Tóth Antal Janos közs. bíró és Bíró Imre, pöttogkak pedig Végh József, Bukovics József, Pap János, Gaspar Bertalan és Szabó István; a külterületi bizottság pedig bevalasztották Holcsik Antal, Juhász Lajos, Tóth A. Antal, Szerző János, Szalai János, Horváth Pál, Matis Nándor, Tóth A. Péter, Kapas János s ifj. Tóth Pál. A szavazók összeírását a jelentkezés alapján azonnal meg is kezdték.

— **Öngyilkossági kísérlet.** A városi szegénymenedékház egy lakója, Szamosközi Sára tett a f. hó 1-én kétségbeesett kísérlet arra, hogy — miután kérése sem bocsátották ki — életének elemzése árán is kiszabaduljon a szegénymenedékház jótékonysága alól. Ahogy értesülve vagyunk, Szamosközi Sára el akarta hagyni a menedékházat, melyben — úgy látszik — nem jól érezte magát és nem talált megfelelő menedéket az élet nyomorúsága elől. S mert nem akartak onnan kibocsátani, elhatározta: eldobni magától megunt életét. Az alkalom kedvezett sötét tervének. A menedékház gondnoka szótól akarván permentezni, a rézgalic oldat keveréséhez éppen ötöt állította s ezt az alkalmat Szamosközi Sára arra használta ki, hogy ivott a maró mérgeből. Nem ivott azonban annyit, hogy azzal magát elpusztíthassa. A maró mérgek okozta szenvedés s fájdalom beismerésére bírta őt öngyilkos szándékának s az orvosi segély megmentette az életnek úgy, hogy ma már túl van minden veszedelmen.

— **Pályázat a városnál.** A Szentes városnál, Győry Antalnak főjegyzővé történt megválasztása folytán megüresedett egyik arvaszéki ülnöki állásra hirdető pályázatot, a f. hó 12-iki határidővel Csató Zsigmond dr. alispán, a városi tisztújítószék elnöke. A pályázati kérvények a jelzett napon délután 5 óráig nyujtandók be az alispáni hivatalnál; okmányokkal kellőben felszerelve. A pályázat közelebbi feltételeit lapunk mai számának erre vonatkozó hirdetményében találják az érdeklődők.

— **Fegyelmi alá vont egyházi pénztáros.** A szentesi ref. egyház presbitériuma, a f. hó

1-én tartott gyűlésében tárgyalta az egyház mult évi számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését, mely a pénztárkezelés annyit és olyan súlyos természetű rendtelenségeit és hanyagságait tárta fel, hogy a presbitérium nem zárkózhatott el amaz egyhangúlag hozott határozat elől, mellyel Varga Beniamin egyházi pénztáros ellen a fegyelmi eljárást elrendelték, és annak keresztülvitelére az egyházmegyei esperest felkérték. Szabó János esperes, mint értesülünk, talán már a holnapi napon úgy is Szentesre jön, itt egyház vizsgálatot tartani s ez alkalommal módjában lesz személyesen is meggyőződni a számvizsgáló bizottság jelentéséből, mennyire jogos elodázhatatlan volt immár a presbitériumnak a számadó pénztáros ellen fegyelmi eljárást elrendelő határozata.

— **A rendőrség figyelmébe.** Alig, hogy egyféle veszedelem alól felszabadul a jóságállományunk, rendszerint már nyomában jár annak valami másféle veszedelem: sertésvesz, sertésbánc, ragadó száj és körömfajás olyan otthon vannak már mind nálunk, hogy szinte alig-alig szabadul fel a határunk olykor a vesztegár alól s különösen sertésveszárunk silányult tönkre az utóbbi időkben az egész alföldön, mert hiszen alig kerül egy vásár, melyre teljesen szabad legyen a jóságfelhajtás. Ily viszonyok közt különös figyelmébe ajánljuk rendőrségünknek a hozzánk mostanában mind sűrűbben érkező azt a panaszkodat, hogy a város belterületén is igen sokan, törvényellenére tömegesen tartanak az udvarukon sertéseket, sőt sok esetben még a rendőri helyszíni vizsgálat is kijátszák. Tartasson a fokpántány erre néve portaról-portara szigorú vizsgálatot és kéréllhetetlenül büntesse azokat, kik akár kényelmi szempontból, akár úzerkedésből a megengedettnél több sertést tartanak az udvarukon és ezzel nemcsak állatveszedelmek kelesztő fészkeket alapják, de merényletet követnek el, a levegő megfertőztetése révén az általános egészségügy ellen is.

— **Reparáliják a gőzfürdőt.** A városi gőzfürdő egy időre elzárják a közhasználat elől, mert nagyobbtermű átalakítások, reparációk esnek a fürdőhelyiségen. Szó sincs róla, — ha valamelyik közhasználatnak szánt középületünk, erre a gőzfürdőre nagyon, de nagyon ráfér a javítás, sőt a gyökeres változtatás is, mert nemcsak hogy a ma rendelkezésre álló melegmedence kicsiny s a zuhanyoknak hol egyike, hol a másika tagadja meg a szolgálatot, a falai pedig olyan penészesek, hogy szinte fojtóvá valik köztük a dohos levegő, — de ezenfölül a gőzfürdői helyiségek belső berendezése is olyan celszerűtlen, hogy szinte betegébb teszi az embert, mint amilyenül esetleg gyógyulást keresni a fürdőbe ment. Ezen a sokszervi bajon, de legkíválta a mai celszerűtlen berendezés celszerűbbé alakításán van hivatva segíteni az a nagyobbtermű átalakító és javító munka, melyhez a fürdőnél most fogtak hozzá és melynek tartalma alatt természetesen szünetlenül fog — kényszerűségből — a gőzfürdőt.

— **Követválasztók figyelmébe.** Szentes város központi választmánya összeállította immár az 1898. évi orsz. képviselőválasztásra jogosultak névjegyzékét és e névjegyzék a f. hó 5-től, tehát a holnapi naptól bezárólag 25-ig lesz a városi központi iktató hivatalban közszemlére téve. E körülményre azzal hívjuk fel az adózó polgártársaink figyelmét, hogy akár saját kihagyatásuk, akár a mások kihagyatása vagy jogtalan felvétele tárgyában jogukban van a f. hó 15-ig felszólamlással élni, míg az esetleg ellenük irányuló felszólamlásokra 15-től 25-ig tehetik meg és nyujthatják be ellenészrevételeiket.

— **Ebmarások.** Ujabbán egyszerre két feljelentés is történt a rendőrségnél, ebmará-

sokról! Az egyik esetben Keresztes Nagy Imre kutyája marta meg Kóhn Gáspárt, egy 14 éves fiút, a másikban pedig Csúcs Sándorné kutyája Bartucz Antal levélhordót. A marakodó ebeket mindkét esetben hatósági állatorvossal vizsgáltatták meg, aki is konstata, hogy a derék harapós bestiák egyébként a legjobb egészségnek örvendenek. Hát nem különös szerencse az, a város utcáin egészséges ebek által megmaratni? Aki ennél különb élvezetet is ismer e minden rosszban leledző árnyékvilágban: jelentkezzen a rendőrkapitányságnál.

— **Tűz a külterületen.** A múlt hó 25-én tűz ütött ki Sulcz Károly árment. társulati tisztviselő belső-ecseri 1. számú tanyáján, a lakóépületben. A gyorsan kéznél levő segítséggel sikerült elfojtani a veszedelmet, mielőtt az egész épületet elhamvasztotta volna. Így a kár csak jelentéktelen volt.

Nemi és idegbeteggek részére Dr. Mitzger Tivadar által újabb időben létesített Hydro-Elektrotherapiai rendelés intézet a szenvedőknek valódi áldását képezi. Dr. Mitzger Budapest egyik kiváló orvosának neve nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is messze ismeretes azon páratlan sikerek folytán, melyeket hatásaiban felülmulhatatlan »Uj Gyógy-óde-ja« által a betegek százáinál nap-nap után felmutat. Dr. Mitzger ezen új gyógymódjának egyik óriási előnye az összes többi gyógy-módok között különösen abban áll, hogy a különben is kétes hatású belső gyógyszerektől teljesen menten, egyrészt direkt a vérre hat, azt néhány nap alatt a kóranagyoktól megtisztítja és így a betegségeket csíráiban elfojtva gyökerestül pusztítja ki; míg másoldalról az egész idegrendszerre oly erősítő és megnyugtató, hogy a teljesen kimerült szervezet rövid idő alatt új életre ébredti. — Dr. Mitzger gyógytermei és rendelés intézete (Budapest, VI. Teréz-körút 44. szám I. em.) mintaszerű berendezésűnként fogva az egész kontinensen páriákat ritkítják és a betegek oly kerestet gyűlhelét képezik, hogy folyton nagyobbításra szorulnak.

— **Toloncozás.** Egy magával tehetetlen öreg embert, Korsós Tóth Pált toloncozt haza a kopokban Lugosról az ottani rendőrség Szentesre. Munkát keresni bódorgott el a meghibbant eszű öreg ember a messze idegenben, honnan most — mert hiszen dolgra képtelen is — toloncúton jutott haza. A rendőrség az esetről jelentést tett a polgármesternek, intézkedését kérve, mi történjék az öreg emberrel, kinek se rokona se senki hozzátartozója nincsen és a polgármester intézkedett, hogy a szerencsétlent egyelőre a szegény-menedékházban helyezék el.

* **Szomorú — de igaz,** hogy öltözkeinkre nagyobb gondot fordítunk mint e g e s z s é g ü n k r e. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez v e t k e s k ö n n y e l m ű s é g, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kulforrása a gyomor rendetlen működése, a mit — idejekorán használva, Egger kellemes ízű Soda-pasztillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) a **tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes bizottsággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoboz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyszertár. Dr. Egger Leó és Egger J.** Budapest, Váci-körút 21.

* **Senki se mulassza el** kísérletet tenni a világhírű **»Maypole Soap«** angol festő szappannal, hogy egy kevés forró vízzel 15 perc alatt megfessen utcai ruhát, nyári toilettet, batizt, gaze, satin, creton, selyem, barsonykélmét, szalagot, csipkét, stb. A festés szintartó, nem fakul, méregmentes,

a szövetet nem rontja; az eljárás oly egyszerű, mint a közönséges mosás, barhol, a legegyszerűbb helyen is eszközölhető, mert semmi piszkot nem hágy és sem a kezét, sem az edényt nem fogja. Főelárusító hely Szentesen **Eisler Lajos** cégnél, hol díjtalanul megmutatják mindenkinek a gyors festést; Kapható még **Wellisch Vilmos** cégnél is.

Színház.

Szerdán újodjanság adtak, a vizsínház egyik kitűnő repertoárdarabját, **Valabrék »A helyettese«**-ét. Francia vigjáték a vaskosabb fajtából, modern társadalmi tendenciával, sok érzékiséggel, mely az egzekváló szintest túlkapasokra csabítja.

Nalunk, mint a többi francia vigjáték mit eddig adtak, — ez is gyenge előadásban került színre Társulatunknak ugyanis nincsen egyetlen számottevő szalonszínész sem, ami ilyenkor nagyon is érezhetővé válik, mert a meglevő erők nem képesek a francia termék finomságait felszínen tartani.

Az egyetlen jó a darabban **Daróczi Ilka** (Valentín) és **Bodrogi Lina** (Klotild) volt, bár az előbbi ezúttal túlerős színek használt a második felvonásnak **Pintérel** (Henri) való kettős jelenetében, mikor a nőben önkéntelen előtörő érzékiséget úgy festette, hogy az a nézőben elienszenvet kelte. **Ferencinek** (Antonie) nem szerepköre a pipogya gavallér, nem is volt ezúttal a helyén, **Bessenyeyben** (Düklöző) megvolt a férfias erő és a filozóf férj nyugalma, de... de bizony ő se szalonszínész. S hogy a férfiak közt ilyen egyáltalán nem kerül, ez magyarázza meg azt is, hogy az egybeült zajos sikert elért legújabb francia vigjátékok, mint a **»Durand és Durand«** s **»A helyettese«**, nálunk csaknem elbuknak és alig képesek kedvre deríteni a közönséget.

Csütörtökön »Trilby« ment. Jobb szeretnének semmit se írni erről az előadásról, főleg azért, mert be kell látnunk, hogy nem egészen színészeink jóakarátán mult, ha ez a vilagszínpadokat hódítóan bejárt szenzációs újodjanság nálunk csaknem egészen hatástalan maradt.

Hogy ez így van: legelső tényező ebben a vidéki színpad szűkös kerete és az a körülmény, hogy a színpad közvetlen közlése folytán a nézőtérhez, nálunk ki vannak zárva azok az optikai és érzéki csalódások, mikbe egy nagy színpad a maga scenikai berendezésével, fényhatásaival, távlatával a nézőt ringatja, s amelyek elengedhetetlen feltételi a sikernek a **Trilby**-féle daraboknál, mely a mezmerizmust, a szuggesziót vivén a színpadra, érzékeinkre spekulál.

Ez, de sok részben a címszerep helytelen felfogása is **Nógrádiné** részéről, idézte elő, hogy az előadás, az utolsó felvonás leszámításával, hatástalan maradt.

Trilby nem érzélgős teremtés, amilyent belőle **Nógrádiné** formált. Olyan női gamin-féle ez, az útca leánya, az utcán, teljes godtalanságban felnevekedve bohémjei közt — a párisi latin negyednek elkényesztetve, — szóval cigányvér a javából, az indulatok gyors hullámlásával, szívben-lélekben jó és nemes, de alapjában e mellett vidám, gondtalan, sőt bizonyos tekintetben könyömlős is. **Potter**, meg a regényíró **de Murie** aprólékosan megírják, **me-rajzolják** a regényben és színműben ezt a kedves, elragadó alakot s annál in-

kább csudáljuk **Nógrádiné** intelligenciája mellett, hogy szerepét ezúttal nem jól fogta fel.

A darab másik főszereplője, **Balogh** (Szvengeli) sok intelligenciával és nem egy ízében helyesen fogta fel a szerepét, neki azonban baja volt, hogy — mint mindig — ezúttal is saját magát vitte a színpadra s mint rendezes, — kúzkódott a sugóval.

A három angol bohém közül dicsérettel csak **Kodolányit** (Taffy) emelhetjük ki, aki sok talaló vonással mutatta be az eseten jószerűséget. Kár azonban, hogy a szerepét ő se tudta jól s nem egy nyelvbottlásba esett. **Pintérbén** (Billi) kevés volt a szerelmi hév, **Bessenyeyi** (Szandi) szükkőkódott, s kót eredetiségben, bár öltözéke sőtis volt. A férfszereplők közül **Lipthay** (Thomász) nyújtott kis szerepében élvezhető alakítást; ellenben a nők közül ezúttal **Szelényi** Emília se volt helyén **Venarde** szerepében.

Még egyet kell kifogásolnunk, és ez a színmű eredeti befejezésének önkényű s nem éppen szerencsés megváltoztatása.

Az eredeti darabban ugyanis, ahogy azt **Potter** megírta, **Trilby**, a Szvengali arcképének nézésétől hipnotizálva, lehanyatlí divánjára s ott, Szvengali nevű susogva alszik el, örök álomban, **elháló a n.** Ezt a bekövetkezett halált konstataja az érte bejövő **Vénárné**. Poétikus, szép halál ez, méltó **Trilby** egész poétikus, légies, tüneményes lényéhez. Ezt hát semmiféle hatásvadászás kedviért se szabad oda módosítani, hogy **Trilby** sikoltva roskadjon össze a színpad csupasz deszkájára, miközben a függöny legördül, mert — ez nem is hatásos.

Tegnapelőtt, pénteken, zónaelőadásban s igen jól a **Verezhajút** adtak, tegnap este pedig operett-újodjanság: **»A királyné dragonyosa«** ment.

Nyilvános számadás.

A szentesi izraelita iskolánkat segélyező egyesület javára f. évi június hó 26-án rendezett színelőadás jövedelméről:

Bevétel: Jegyekből 156 frt 60 kr., felülfizetésekből 25 frt 60 kr., összesen: 182 frt 20 kr. Kiadás 73 frt 20 kr.; marad tiszta jövedelem az egyesület javára: 109 frt. Felülfizetések: özv. **Czukor Adolfné** úrnő 10 frtot, **Kass Béla** 3 frtot, **Feiler Márton**, **N. N.**, **Neufeld Herman** 2—2 frt; **Károlyi József** 1 frt 50 kr.; **Czukor Emil**, **dr. Hoffer Armin**, **Cóhn Jakab**, **dr. Eisler Samu**, **Flesch Lipót** 1—1 frt; **N. N.** 10 kr.; összesen: 25 frt 60 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az egyesület nevében e helyen, is hálás köszönetünk.

Szentes, 1897. július hó 3 án.

Hahn Izidor,
egyl. pénztáros.

Dr. Reis Samu,
egyl. elnök.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A cs. és kir. szab. Adria biztosító társulat Triesztben. A folyó év május 20-án megtartott közgyűlés előterjesztette 58-ik üléstől (1896) szóló üzleti jelentéseit. Ezek szerint a társulat életbiztosítási osztálya az 1896-ik évben 13.840,565 frt tőkebiztosítást kötött és a biztosítási átlag ezen év december 31-én 84 millió frton felüli tőke és 222,102 frt járadékbiztosítási összeget tüntet fel. A díjbevétele 3.482,368 frtot teszen, míg a halál-és elérési esetekben kötött biztosítások kifizetése 1.810,741 frtot vet igénybe s ezenkívül 387,508 frt függő károokra tartalékba helyez-

tett. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20544,192 forint és ebből a viszontbiztosítást sokat levonva tisztán 19,051,272 forint tesz ki. Az elemi (tűz- és szállítmány) biztosítási ágazatok díjbevétele 7,485,879 forint tesz ki, a viszontbiztosításokra 3,430,534 forint és kifizetésekre, a viszontbiztosításokat illető részek levonása után, 2,189,767 forint fordított és ezenfelül függő károkra 394,341 forint helyezettett tartalékba (ugyancsak a viszontbiztosítástól illető rész levonásával). Az elemi ágazat díjtartaléka a visszbiztosítások levonásával 2,060,629 forint rug. A kötvény szerinti arfolyamnyereség 398,175 forint összegben a fennálló arfolyamigadozási tartalékhoz csatoltatott, továbbá 200,000 forint az életbiztosítási osztály külön nyereménytartalékának és 125,000 forint az általános mérleg rendelkezésre álló tartalékának emelésére fordított. Az igazgatóság előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy ő császári és apostoli királyi felsége küszöbön levő uralkodási jubileumának megünnepélése alkalmából jótékonyági alapítványt tesz és e célra 25,000 forintot szavazott meg. Osztálykijelében részvényenként 75 forint fizetnek ki. A társulat tartalékai az 1896-ik évben 2,140,162 forinttal növekedtek és jelenleg 25,004,891 forint rugnak, amelyből a díjtartalékok 21,111,902 forint (tisztán, vagyis a visszbiztosítástól illető részek levonásával) a nyereménytartalékok 2,980,932 forint és az arfolyamigadozási tartalékok 912,057 forint tesznek ki.

Népesedési mozgalom.

(1897. június 26-tól július 2-ig.)

Születtek: Kovács László, Stammer Erzsébet Ilona, Horváth Imre, Lázár Zsófia, Érsek Margit Lidia, Berényi Erzsébet, Arnoth Erzsébet, Orosz Sándor, Biro Péter Pal, Willard Eteleka, Almási Maria, Bartucz József, Szabó Istvan, Halász Szabó Ferencz, Berecz László, Farago Rozália, Szei Zsófia, Rozgonyi Eteleka, Stassel Erzsébet.

Házasságok léptek: Tóth Imre Balogh Eszterrel, Vigh Ferencz Török Annával.

Elhaltak: Kalmár Magdolna 1 hónapos, bélhurut. Barsi Kálmán 16 éves, tüdővész. Orgovan Istvan 3 hónapos, tüdőlob. Turi Erzsébet 14 hónapos, tüdőhurut. Serkédi Sándor 74 éves, gyomor és bélhurut. Bugyi József 2 hónapos, bélhurut. Botos Anna 29 napos, bélhurut. Borbás Mihály 61 éves, szív-szélhűdés. Gaspár Imre 31 éves tüdővész. Labádi Erzsébet 88 éves, aggkór. Militasozki Rozália 27 éves, tüdővész. Pap István 89 éves, aggkór. Bózsik Julianna 7 éves, májlob. Varga Viktoria 52 éves, tüdővész. Szücs Mihály 37 éves tüdővész.

Lapfőlapadonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC.
Társ-szerkesztő: BANFALVI LAJOS.

Hirdetmény.

A szentesi követválasztó kerület központi választmánya által közhírré tetetik, hogy a követválasztóknak az 1898. évre érvényes ideiglenes névjegyzéke Szentes város közigazgatási igazgató hivatalában f. évi július hó 5-ik napjától 25-ig bezárólag közszemlére lévén kitéve, ezen idő alatt a névjegyzéket d. e. 8 órától 12-ig mindenki megtekintheti, — délután 2 órától 6 óráig lemosolhatja, miről oly hozzáadással értesítették a közönséget, hogy a névjegyzék ellen, az 1874. évi XXXIII. t. c. 44. §-ának rendelkezéséhez képest bárki is úgy saját személyét illetőleg, valamint a névjegyzékben történt bármely jogtalan felvételt vagy kihagyás miatt felszólalhat.

A felszólamlások beadása határidejül f. évi július hó 5. től 15-ig bezárólag terjedő idő, a felszólamlásokra teendő észrevételek beadására pedig az idézett törvény 53. §-a értelmében

július hó 16-tól 25-ig terjedő 10 nap tűzetik ki, — figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy a felszólamlások és az azokra tett észrevételek a szentesi választó kerület központi választmányához címezve, a szükséges okiratokkal felszerelvé, bélyegmentesen beadványban Szentes város polgármesteri hivatalánál írásban nyújtandók be.

Kelt Szentes város központi választmányának 1897. évi június hó 15-én tartott üléséből. 3—1

Beszédes István Dr. Lakos Imre
közp. vál. jegyző. közp. vál. elnök.

Hirdetmény.

P o l l á k Herman központi kávé köz-hírré teszi, miniszertint nála a legtisztább siller bor kivitelnél literenként 28 krért, 20 literen feli-vételnél 26 krért kap-ható.

Szentes, 1897. július 3-án.

Pollák Hermann.

Táncitanítás.

Tisztelettel tudatom a n. érd. szülékkel, hogy a f. hó 3-án, hat heti tanfolyammal

tánciskolát nyitottam a helybeli polgári leányiskola részemre átengedett egy helyiségében. Szükség esetén délelőtt 8—12 és d. u. 1—5 óra közt magán órákat is adok táncoktatásban.

A beiratások e táncoktatásra Fischer Farkas úr III. tized 10. sz. alatti lakásán, szemben a postával, eszközölhetők.

Szentes, 1897. július hó.

Friedmann Lajos.
táncitanító.

7333. szám Csongrádvármegye alispánjától.
alisp. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Szentes rendezett tanácsú városánál üresedésben lévő s évi 700 forint fizetéssel javadalmazott árvászeki ünnöki állásra ezenel pályázatot hirdetek: felhivom azokat, kik e tisztí állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. I. t. cz. 3. §-ában körülírt képesítettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1897. évi július hó 12. napjának délután 5 órájáig hozzám nyújtják be.

Szentesen, 1897. június hó 29.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

2—1

Hirdetmény.

Szentes város által fentartott polg. leányiskola és a hét tanodai iskola, úgyszintén az egyik ovoda 16 és mel-léképületeinek külső, belső javítása, meszelése és súroltatása zárt ajánlati versenytárgyalás útján fog kiadni.

Felhivom ezért a helybeli **kö-mives** iparosokat, hogy a fenti

munkákra ajánlataikat f. évi aug. 1-ig nálam adják be.

A felvételek alulirtnál (II. t. 116. sz. a) megtekinthetők.

Szentes, 1897. július 2.

Kürtbűlyessy Sándor,
isk. sz. gondnok.

Özv. Kozák Györgyné

kajáni tanyaföldje haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni I. tized 615. sz. alatt.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

10—8 Telefon szám III.

Margit-Crème legjobb arc crème, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer szepölő, májfoltok, pattanások, bőrátka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőrpattanások, arc- és kéz-vörösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez által rögtön fölvetéit és okozza azon csodálatos átalakulást, hogy a szepölővel vagy májfoltokkal fedett arc 3—4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, mirán nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatású bir. Az arc nem lesz olyan fényes, mint más krémektől, azért nappal használható.

Margit-Crème nagy tégeyi 1 frt, kicsi 50 krajcár.

Margit-hőlgypor fehér, rózsás és crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva. Hamisításoktól óvakodjunk!
Kapható: **Gömbös László** gyógyszerésznél Szentesen.

Értekezésk ingyen és közművel.

MELOCO PÉTER
BUDAPEST
M. Dévéri ut. cza. 21.

Állománygyártás - színhelyi ügyek és felvonások vállalk.
Értekezésk ingyen és közművel.

Kiss Zsigmond ügyvédnek
alsó-réten lévő 34 hold földje, haszon-
bérbe kiadó. — Ertekezni lehet a
tulajdonossal.

Alapítva 1863-ban.

Világhírűek
a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú
Kézi-harmónikái
Trimmel N. Jánosnak

Bécs.

VIII/3. Kaiserstr. 74.

Nagy raktára mindenféle

hangszereknek!

Hegedűk, citerák, fóták,
occarinák, szájharmóni-
kák stb. stb.

Svájci zenélő acéljátékszerek, hangban
felülmúlhatlanok, zenélő-albumok, pohá-
rak, stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Valódi brünni gyapjú-szövetek

Egy részlet, 3·10 m.
hosszú, egy férföl-
tönynek teljesen
megfelelő, ára csak:

3	frt	10	kr.	jó,
4	frt	10	kr.	jó,
4	frt	80	kr.	jó,
6	frt	—	kr.	jobb,
7	frt	75	kr.	finom,
9	frt	—	kr.	finomabb
10	frt	50	kr.	legfinomabb

Valódi
gyapjú-szö-
vetből.

Egy részlet, fekete szalonöltönyhöz elég. 10 frt.
Felöltő-szövetek, Loden, Peruvien, Doszking, Állami és tisztviselői egyen-
ruha-szövetek. Legfinomabb kammgarn és Seviottokat stb. küld szept
gyári arakon, a legjobb hírnevű és szolidnak elismert

gyapjú-szövet gyári raktár **KIESEL-AMHOF, BRÜNNEN.**

Minták ingyen és bérmentve — Szállítás, teljesen minták szerint.

Figyelmeztetés! Különösen felhívatik a t. közönség figyelmé arra,
hogy közvetlen rendelésnél a szövetek ára sokkalta csekélyebb, mintha
azokat közvetítés útján szerezzük be. A K i e s e l - A m h o f cég Brünn-
ben valamennyi szövetet valóban gyári arakon szállítja, az ügyvezett
szabójutalék hozzászámítása nélkül, mely a maganvevőkre jelentékeny
anyagi terhet harit. 20—20

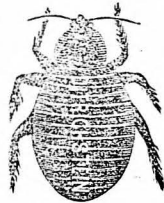
POLOSKA-IRTÓ-SZER

Miért?

a csász. és kir. szabadalmazott Dit-
richstein fele

POLOSKA-IRTÓ-SZER

képőltelhetetlen a maga nemében, s
eddig még minden verseny dacára
nem voltak képesek ily hatásos ro-
var irtó-szert feltalálni, mely egyszeri
használat után is a poloskát peteivel
együtt rögtön elpusztítja.

Azért.

mert mind a mellett, hogy a folya-
dek a poloskák és petéinél rögtön
pusztítást okoz, dacára annak búto-
rokban, selyem, goblain kárpitokban
vagy egyéb szövetekben semmi pecsét
nyomot nem hagy hátra, mint az más
szereknél eddig előfordult, nem lob-
banékony, sőt orvosi kimutatás sze-
rint a szoba levegőjét tisztítja.

Ára üvegenként esetten 40 kr., 75 kr., 150 kr. — Gummifecs-
kendő 40 kr.

Sváb és muszka-irtó-por.

Feltétlenül biztos hatású. 1 doboz 1 frt.

Valódi padló viaszok fél kilós doboz 60 kr. 1 kilós doboz 120 kr.

Padló olaj lakfestékek 1 doboz 120 kr., eset hozzá 60 kr., 80 kr.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöletnek.

DITRICHSTEIN MÓR,

Budapest. VII. ker. Nyár-utca 34. szám.

Elárusítók kerestetnek.

5-4

A borszéki borviz a savanyúvizek királya.

BORSZÉK

Gyógyfürdő, Erdélyben, Csikmegyében fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama június 15-től szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasúton onnan az igazgatóság által szubventionált
gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós Görög valalkozók-
nál Sz.-Régen.

Déli útirány: Brassó, Csikszecreda vasúton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyúvizek királya, megrendelhető: Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt.

Szentesen: L ó w i n g e r Adolf és E i s l e r Lajos uraknál.

Fürdőre, borviz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, ár-
jegyzékkel szolgál a fürdő-üzlet Igazgatóság, Borszék.

Posta és távirat helyben.

10-6

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

Félszázad óta.

kitünőnek elismert

Arany érem Dr. SICHULSZKY. Arany érem
Páris. London. féle Pécs. Temesvár.

Arckenös és mozdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak
félszázad óta mindenütt elterjedt világ-
hírók és bámulatos hatású képezik. Meg-
bizható sikerrel használtaknak, seplő és
májfoltok, a forróság vagy fagy által ke-
letkezett pirosság s a bőr minden tisztá-
talansága ellen. Egy nagy tégely ára 70
kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg
mozdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr.
Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Joliesante-Créme

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és
szépségének előmozdítására, valamint a
pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg
ára 1 frt 50 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga színben

Kiváló finomsága miatt ajánlható legin-
kább. — Az arcra lathatatlanul tapadva,
annak kellemes színt ad. Egy nagy do-
boz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOP

legegészségesebb fogpor a fogak tisztá-
tására, odvasodások és bűzösűsek eltávo-
lítása s megóvására, mely által egyúttal
a foghúrsra is a legjótékonyabb hatást
gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliesante-szappan

már kellemes illatánál fogva is a legked-
veltebb toillet-szappan. A bőrt finom és
simává teszi, valamint előmozdítja s emeli
annak friss, üde kinézését. Kivánatra min-
tadarabok ingyen adatnak. Egy darab
ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti ter-
mészetes színének visszaállítására. Egy
üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél,
mint készítőnél Kassán, Szentesen Göm-
bös László gyógyszerárban.

Csász. kir. szab. Adriai biztosító-társulat.

Az Adriai biztosító-társulat vagyonaállása.

Életbiztosító osztály. A) — Mérleg-számlák 1896. december 31-én. — Elemi osztály B.)

VAGYON.	Osztr. ért.		TEHER.	Osztr. ért.		VAGYON.	Osztr. ért.		TEHER.	Osztr. ért.	
	forint	kr		forint	kr		forint	kr		forint	kr
Ingatlanok Triest-, Bécs-, és Milánóban (jegyzék szerint)	2435200		Külön nyerevény tartalek	900000		Részvényesek váltó . . .	2400000		Alaptőke	4000000	
Értékpapírok jegyz. szerint)	16762467		Rendelkezésre álló tartalek	323507	90	Képzőbiz. Triestben és a	119741	54	Nyereség-tartaléktőke . .)	173594	00
Fenti értékpapírok 1896. dec. 31-ig járó kamatai	91444	29	Árfoylamingadoz. tartalek	591298	61	Képviseletőseknél . . .)			Rendelkezésre álló tartalek)	325000	00
Jelzálog kölcsönök (jegyzék szerint)	221888	90	Díjtartalékok	19186593	91	Hilintézetek, takarékpénz- társak- és bankoknál elhelyezett tőke	1703150	62	Árfoylam-ingadoz. tartalek)	320798	43
Haszonvezeteli járadékok és tőkék	17715	61	Díjtartalek	861678	32	Ingatlanok Triest-, Milánó- és Velencében (jegyz. szer.)	307000		Tűzbiztosítások díjtartaléka	1976754	74
Kötvénykölcsönök	1675800	38	A biztosítottakat illető nyerevényrész (külön zárolás alapján)	47393	04	Értékpapírok (jegyz. szerint)	3908680		Függő tűzkárok tartaleka	83875	11
Követelések más biztosító társaságoknál	392192	28	Bizt. társaságok követelése	407685	40	Fenti értékpapírok 1896. dec. 31-ig járó kamatai	410393	36	Függő szállítmánykárók tartaleka	99361	04
Különléle ügynökségek . .	438015	85	Követelések a társaság központi vezetésegnél (folyó számla egyenlege)	114341	62	Váltók s utaiányok tárcájára Kötelezők értékpapírokra	3258	93	A társulati tisztviselők ta- karék- és ellátási pénztára)	458803	14
Különléle adósk.	2637	18	Különléle hitelezők	174960	27	Követelések más biztosító-társaságoknál	202229	55	Biztosító társ. követelése	596750	84
Még nem törleszt. jutalékok és szervezési költségek						Követelések ügynököknél	1102007	28	Különléle hitelezők	416574	05
						Életostály (folyószámla) egyenlege	114241	62	Fel nem vezet. oztalékok 1895-ről áthozott nyer. .	1359	-
						Különléle adósk	116743	38	Az üzletv. nyeresége	7794	57
						Még nem törlesztett jutalékok és szervezési k'ltségek) 1.273.594:60		
	21977359	12		21977359	12	Leltár	24130262	79	33.830:23 átut. a jelen számszámad.	551981	98
									2) 325.000,- gyarap.a.jel.		
									450.000,- számszámad.		
									458.803:14		
									16.915:12 gyarap. a.jel.		
									475.718:6 számszámad.		

Az igazgatóság: Glanstätteni Dr. Albert Agost, Neumann Henrik, Parisi J. Ralli Pál, Reinelt K. Salem. H., rácz-almási Frigyesi Adolf, vezértitkár.

Számvizsgálók: Afenduli György, Pojai Álberti Emil, Goldtchmid J.

A magyarországi osztály-irodája Budapest, IV. kerület, váci-útcá 9., a társulat házában.

Báro Podmanický Frigyes, intéző.

Frigyesi M. titkár.

Lichtenberger J., vezértitkár.

Bővebb számszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz- és szállítmánybiztosítások az „Adriai biztosító-társulat“, jégbiztosítások a „Déli jég- és viszontbiztosító részvénytársaság“ és baleset biztosítások a „Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság“ számára a legelőnyösebb feltételek és a legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak ei.

Szentesi főügynökség: Frankl Adolf, Molnár és írj. Vecseri Sándor.

Kronendorfi Savanyúvíz
KELLEMEK IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VÍZ DE LEGINKÁBB MINT

gyógyvíz
tűdő, gyomor és
vizeklyag bántalmaknál
sikeresen használják.

Szentesen kapható:
Dobray Sándor úrnál.

Hirdetmény.

A vármegye központi kereskedelmi és iparkamarai bizottsága közhírré teszi, hogy az iparkamaránál megüresedett kereskedő kültag és egy póttag újból választására ez évi július hó 5-ike tüzettett ki.

Felhivatnak ennél fogva a választói jogosultsággal bíró kereskedők, hogy a fent kitett határnapon délután 3—6 óráig Szentes város ipariügyi tanácsnokának hivatalos helyiségében szavazati jogukat annnyival is inkább gyakorolják, mivel ellenkező esetben a tag ki fog neveztettni.

Szentes, 1897. június 30.

2—2

Kálmán Imre,
tanácsnok.

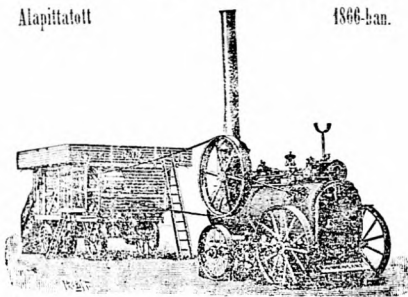
Drössler Károly

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár. vas- és ércöntöde

Budapest, VI., Váci-körút 59. sz.

Alapítatott

1866-ban.

20—17

Ajánlja saját gyártmányú legkötetőbb kivitelű szabadalmazott gözcseplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legcelszerűbben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőiség Magyarország részére:

LANZ HENRIK mannheimi cégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmozdonyok és cseplőgépekben; utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készültek minden eddigi versenyéplésnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gözcseplőkészletei.

Képes árjegyzekkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálunk